

ČERNÁ NA ČERNÉ VÍC NEŽ LADY IN BLACK

Novoromantici, ačkoli také temní, černostříbrně odění a truchliví, byli v podstatě decentní lidé. Ale ti, jichž se bude tento díl seriálu týkat, na celou věc šli jinak, ač si je podle vzhledu mohl někdo splést. Hudebníci, jimž byl rock málo, ti, kteří hledali v hudbě víc opravdovosti, citovosti a emocí. Čtenáři okultních spisů, diváci hororů, ztracené duše, hledající způsob, jak zahrát a vyzpívat to, co se jim skutečně děje v duši (jakkoli je to "škaradé"), a nejen to, jak je štvou rodiče a hlupáci. Další skupina lidí, která se zkusila ponořit hlouběji, než dovoluje spotřební hudba. To je na ní cenné. Nový nápor těch, kteří to zkoušeli kromě hudby najít ve víře (často extrémní - satanismus a všelijaké prapodivné kulty), v drogách a různých jiných experimentech se způsobem vnímání. Ti, jimž se dnes říká gotici nebo prostě temnostáři a kteří jsou na vymřeni. Přesto se k jejich hudbě vrací ti, kteří už mají tohle období za sebou, a leccos říká i úplně nové generaci posluchačů.

Všechno to začalo rašit na samém konci 70.let. Vznikli Warsaw (ze kterých se později stali Joy Division), Robert Smith dal dohromady The Cure, Andrewu Eldritchovi začal v hlavě bydlet nápad (a když se usadil, byli z toho Sisters Of Mercy), začali hrát Banshees, byli položeny první kameny Bauhaus, Killing Joke... v Anglii se to prostě zase začalo hýbat.

Temnota nikdy nebyla opravdovým hnutím pro masu. Je to logické, vždyť její autoři i příznivci byli v naprosté většině uzavřené osobnosti, skuteční individualisté, kterým zas jednou šlo o opravdovost a kontakt spíše s jednotlivým, podobně naladěným posluchačem, než s davu na stadionu. Temnota nikdy neprehrála klasické rockové kapely, tedy ona tak učinila, ale pouze v srdcích posluchačů, často neměřitelně metrem toho, čemu říkáme hudební průmysl (vždyť se podívejme na obálky časopisů z té doby, Dire Straits, Pretenders, Bob Geldof, jen vyjimečně malá zmínka). Byla to zas jednou hudba "osamělého srdce", snažící se co nejpřesněji popsat, co se v tom srdci odehrává. Vybrala si k tomu odpovídající nástroje a rekvizity, kromě zmíněné černi, doplněné už jen stříbrem, to byly všelijaké předměty, jež jsou k nalezení spíše v SM salónech (speciálně některé zpěvačky by neznalý člověk spíše považoval za dominy než za hudebnice - o tom se ostatně zmiňoval Tomáš Seidl v článku věnovaném Siouxi and Banshees), než na pódiích koncertních sálů.

A hudebně? Kvilející, řezavé kytary, jaké dříve neslyšet. Hroživé rány bicích, zlověstně bublající baskytara, která se někdy stává hlavním nástrojem. Zoufalý zpěv zmučené, obvykle velmi charismatické osoby divokého a velmi nezdravého zjevu, která se na rozdíl od relativně pozitivních "koksových rockerů" vůbec nesnaží vypadat, že je v pohodě (bílý makeup The Cure a nejen jich). Barva hlasu často sama o sobě neobvyklá, jedno jestli zpěvák zpívá hluboko, nebo vysoko. Nejpodivnější klávesové rejstříky (v této souvislosti doporučuji zvláště závěr alba *Closer* od Joy Division), i když klávesy nejsou pro tento druh hudby vždycky potřebné a leckdo hrál bez nich (Cure si svůj zvuk s nimi v r.79 neuměli představit a vyloženě se báli rozšířit stálou sestavu na více než tři hudebníky). Celkový zvuk byl často velmi originální.

Textové náměty z hlubin duše a těch nejsmutnějších období dějin lidstva (opět vzpomeňme některé skladby Joy Division, kapely, která se ostatně pojmenovala právě výrazem z koncentračních táborů) - války a smrt. Když láska, tak neopětovaná a často končící tragicky. Osamělost v masách cizích lidí. Zlé sny, noční můry. Nezakrývaný, naopak často vyzpívávaný strach. Děs a pritažlivost nočního města (*Subway Song* od The Cure, mimořádně citlivě a chápavě recenzované 21.7.79 Melody Makerem) kontra strach být doma (The Cure - *10:15 Saturday Night*). Zkaženost současného světa. Nemožnost úniku. Úzkostné stavy a marná snaha zbavit se jich. Zoufalé pokusy dosáhnout výš. Truchlení po starých časech (Cure, *Pornography*, album sice hudebně ne přímo goticrockové, ale s tímto dílem seriálu velmi důležitě související). Nenormálnost jako červená nit. Tragické osudy samotných hudebníků (17. května bude patnácté výročí smrti Iana Curtise) - protože pro tyhle lidi byla tahle hudba životním stylem (často jediným možným), ne něčím, co se dělá ve volném čase. Málokdy byli členové skupin zaměstnáni na kvalifikovaných místech - buď pracovali jako pomocní dělníci (Curtis), nebo nepracovali vůbec, ze školy je vykopli většinou velmi záhy. Nebyly to ty hodné děti, které si po splnění svých povinností jdou hrát na kytaru. To měli společné s punkáči (ostatně tyto styly spolu dlouho koexistovaly). Na rozdíl od nich ale nechtěli žít kolektivně a v jakkoli špinavých domech, měli v sobě silnou touhu po kráse a čistotě fyzické i duševní, snažili se nalézt harmonii, ale tam, kde ji hledali byla slepá ulička. Přesto se těm nejlepším z nich podařilo dokonale naplňovat pocity toho, čemu se říká člověk té doby, nebo rovnou duch doby. Zaplatili za to často velmi tvrdě.

Samozřejmě, v té době žila i spousta kapel, jež celou věc braly povrchně, pouze jako trend, kterému se zkusí podřídit a třeba to zabere - ale jako skoro vždycky, po letech zůstala v lidské paměti jen jména těch nejlepších. Zpívat o tom, že jednomu je úzko, není koneckonců nic těžkého, ale udělat to tak, aby hudba zapůsobila stejně silně, jako se to podařilo *Neznámým slastem* Joy Division, to už je to, čemu říkáme umění, a co si musíme pořád obhajovat.

To období bylo ovšem důležité i pro proklínaný hudební průmysl. Zřejmě poprvé se v těch časech objevil fenomén malé nezávislé firmy, která vydává hudbu mála skupin, většinou stylově spřízněných (divisionovská Factory, cureovská Fiction, a původně punkový Beggars Banquet jsou těmi nejznámějšími). Pracuje v ní malé množství lidí vtažených do celé věci až po uši. Obaly navrhuje jeden člověk nebo malý okruh lidí - opět více ze srdečních

důvodů než kvůli byznysu. O edičním plánu často rozhoduje aktivní hudebník, někdy působící v jedné i více skupinách, jež jsou onou firmou vydávány. Vděčíme tomu mimo jiné za to, že se od té doby lze na mnoho firem posluchačsky spolehnout, většina věcí, které vydá, bude zřejmě lahodit uchu fanouška třeba jen jedné z jeho domovských kapel. Firem v té době vzniklo daleko víc a velmi se specializovaly (Alternative Tentacles na tvrďárny, Warp na elektroniku ...), a labely z přelomu osmé a deváté dekády naopak zanikly nebo byly koupeny mocnější společností, ale fenomén zůstal.

Ačkoli idea gotického rocku vznikla v Anglii, do dnešních dnů přežila tahle hudba už prakticky jen v Německu, Berlín i další města stále skrývají docela hodně kapel, jež se k ní hrdě hlásí - jakož i klubů, kam na ni (a jen na ni...) chodí ortodoxní grufties. Nemužeme si ale myslet, že gotika zmizela beze stopy. Ovlivnila a obohatila jak samotný bigbit, tak především různé obskurní odrůdy metalu a jiné alternativy. Zmučený zpěvák-rozervanec v černých šatech a podivném černém účesu je především plodem gotického období. Krom toho gotika zplodila několik velkých jmen (Sisters of Mercy, Mission, Bauhaus, Fields Of Nephilim...). Suma sumárum to bylo velmi důležité a inspirativní období rocku, na které nemůžeme zapomenout, ani kdybychom chtěli.

P.S. Jestli čekáte seznamy vydaných desek a přesná data vydání, nehleďte je. Tahle hudba nebyla o dokonalých sbírkách, ale o duši. Ale jestli se po deskách z té doby chcete sami pít, udělejte to. Uděláte dobře.